Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0264

Geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2026. aasta resolutsioon komisjoni 29. juuni 2026. aasta rakendusotsuse (EL) 2026/1419 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (2026/2747(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni 29. juuni 2026. aasta rakendusotsust (EL) 2026/1419, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003[1],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta[2], eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,

– võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 27. aprillil 2026. aastal toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning apellatsioonikomitees 2. juunil 2026 toimunud hääletust, mille tulemusel samuti arvamust ei esitatud,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste

---

1 ELT L, 2026/1419, 3.7.2026, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2026/1419/oj.

2 ELT L 268, 18.10.2003, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.

teostamise suhtes)[3] artiklit 11,

– võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 10. detsembril 2025 vastu võetud ja 12. jaanuaril 2026 avaldatud arvamust[4],

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles väljendatakse vastuseisu geneetiliselt muundatud organismide (GMOd) lubamisele[5],

---

[3] ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

[4] EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus geneetiliselt muundatud sojaoa MON 87705 hindamise kohta (taotlus GMFF-2023–21236), EFSA Journal 2026, 24(1):e9846, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2026.9846.

[5] Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni ja üheksandal ametiajal 38 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu GMOde lubamisele. Lisaks on Euroopa Parlament kümnendal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:
- Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2628 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj).
- Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2627 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla COT102 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj).
- Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2629 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 ja selle kaheksat alakombinatsiooni sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj).

– võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõikeid 2 ja 3,

– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1828 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 sisaldava, sellest koosneva ja sellest valmistatud toidu ja sööda turuleviimise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1207 (ELT C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1822 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP915635 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1826 kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DP23211 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2618 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP202216 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1803, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 94804 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP910521 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj).

– võttes arvesse keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

---

– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 95275 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj).
– Euroopa Parlamendi 8. mai 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/586, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/586/oj).
– Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2025. aasta resolutsioon komisjoni 22. septembri 2025. aasta rakendusotsuse (EL) 2025/1898 kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud maisi DP51291 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/1523, 15.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1523/oj).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud maisi DAS1131 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/1703, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1703/oj).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla MON 88913 (MON-88913-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/1704, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1704/oj).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud rapsi MON 88302 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/1705, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1705/oj).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/1706, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1706/oj).

A. arvestades, et komisjoni rakendusotsusega (EL) 2015/696[6] on lubatud turule lasta geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 (edaspidi „geneetiliselt muundatud sojauba“) sisaldavat, sellest koosnevat või sellest toodetud toitu ja sööta; arvestades, et see luba hõlmas ka selliste muude toodete (v.a toit ja sööt) turule laskmist,

---

– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/1707, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1707/oj).
– Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/2150, 6.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2150/oj).
– Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud suhkrupeedist KWS20-1 valmistatud toitu, toidu koostisosi ja sööta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/2151, 6.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2151/oj).
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud sojauba DBN-09004-6 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0041);
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi T25 (ACS-ZMØØ3-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0042);
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0043);
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla T304-40 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0044);

mis sisaldavad GM sojauba või koosnevad sellest ja mida kasutatakse nagu muud sojauba, kuid mida ei viljelda;

B. arvestades, et 8. märtsil 2024 esitas Belgias asuv äriühing Bayer Agriculture BV. Ameerika Ühendriikides asuva äriühingu Bayer CropScience LP nimel komisjonile taotluse kõnealuse loa kehtivuse pikendamiseks;

C. arvestades, et EFSA avaldas 12. jaanuaril 2026 kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 6 ja 18 geneetiliselt muundatud sojaoa kohta heakskiitva teadusliku arvamuse[7]; arvestades, et EFSA jõudis järeldusele, et pikendamistaotluses puuduvad tõendid uute ohtude, kokkupuute muutumise või teadusliku ebakindluse kohta, millest lähtuvalt võiks olla vaja muuta geneetiliselt muundatud sojaoa kohta tehtud algsest riskihindamisest tulenevaid järeldusi, mille EFSA

– Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 94637 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0150).

[6] Komisjoni 24. aprilli 2015. aasta rakendusotsus (EL) 2015/696, millega antakse luba lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 (MON-877Ø5-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT L 112, 30.4.2015, lk 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/696/2021-02-16).

[7] EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus „Assessment of genetically modified soybean MON 87705 for renewal authorisation under Regulation (EC) No 1829/2003“ (Geneetiliselt muundatud sojaoa MON 87705 hindamine turule laskmise loa kehtivuse pikendamise eesmärgil vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003) (taotlus GMFF-2023-21236)), EFSA Journal, 2026, 24(1):e9846, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2026.9846.

võttis vastu 2012.[8] ja 2013.[9] aastal. arvestades, et nendes arvamustes ei käsitletud mitut laiemat keskkonna-, sotsiaal-majanduslikku ja kumulatiivset mõju, mis EFSA arvates ei kuulu tema pädevusse;

D. arvestades, et geneetiliselt muundatud sojaoal on suurem oleiinhappe sisaldus ja taluvus glüfosaati sisaldavate herbitsiidide suhtes;

E. arvestades, et EFSA tehtud riskihindamised ei hõlmanud pikaajalisi toksikoloogilisi uuringuid ega kumulatiivse ja kombineeritud mõju üksikasjalikku analüüsi, sealhulgas võimalikku koostoimet sojaoa kasvatamisel tavaliselt kasutatavate pestitsiidide jääkidega;

F. arvestades, et valdavat osa geneetiliselt muundatud põllukultuuridest, sealhulgas geneetiliselt muundatud sojauba, on geneetiliselt muundatud nii, et need on tolerantsed vähemalt veel ühe herbitsiidi suhtes, mida saab kasutada kogu geneetiliselt muundatud kultuuri kasvatamise ajal, ilma et taimed sureks, nagu juhtuks herbitsiidide suhtes mittetolerantsete kultuuride puhul; arvestades, et mitu uuringut näitab, et herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride kasvatamise tõttu hakatakse rohkem kasutama täiendavaid herbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu;

G. arvestades, et herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride puhul sõltuvad põllumajandustootjad umbrohutõrjesüsteemist, mis põhineb suures osas või täielikult herbitsiididel ja nõuab neilt geneetiliselt muundatud seemnete eest lisatasu, tekitades samal ajal sõltuvuse täiendavate herbitsiidide kasutamisest tootmissüsteemi lahutamatu osana; arvestades, et geneetiliselt muundatud sojauba kasvatavate

---

8 EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus „Scientific Opinion of the EFSA Panel on Genetically Modified Organisms on application EFSA-GMO-NL-2010-78 for the placing on the market of herbicide tolerant genetically modified soybean MON 87705 for food and feed uses, import and processing under regulation (EC) No 1829/2003 from Monsanto“ (teaduslik arvamus Monsanto taotluse EFSA-GMO-NL-2010-78 kohta, mis käsitleb herbitsiiditolerantse geneetiliselt muundatud sojaoa MON 87705 turuleviimist toiduks ja söödaks kasutamiseks, importimiseks ja töötlemiseks määrusele (EÜ) nr 1829/2003 alusel), EFSA Journal 2012, 10(10):2909, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2012.2909.

9 EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni avaldus „Statement supplementing the scientific opinion on application EFSA-GMO-NL-2010–78, to cover the safety of soybean MON 87705 oil for commercial frying“ (avaldus, mis täiendab teaduslikku arvamust taotluse EFSA-GMO-NL-2010–78, et hõlmata sojaoa MON 87705 õli ohutust kaubanduslikul eesmärgil praadimiseks), EFSA Journal, 2013, 11(12):3507, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2013.3507.

põllumajandusettevõtete suurem sõltuvus lisaherbitsiididest kiirendab nende herbitsiidide suhtes resistentse umbrohu teket ja levikut ning suurendab seega veelgi vajadust herbitsiidide kasutamise järele, tekitades nõiaringi, kus nendest loobuda on keeruline; arvestades, et selle tagajärjel suureneb herbitsiidide liigsest kasutamisest tingitud kahjulik mõju mulla seisundile, vee kvaliteedile ning maapealsele ja -alusele elurikkusele, samuti suureneb inimeste ja loomade kokkupuude nendega, võimalik et ka toidus ja söödas leiduvate herbitsiidijääkide suurenemise tõttu;

H. arvestades, et mitu uuringut näitab, et herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride kasvatamise tõttu hakatakse rohkem kasutama täiendavaid herbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu[10]; arvestades, et seetõttu puutub geneetiliselt muundatud sojauba eeldatavasti kokku nii suuremate kui ka korduvate glüfosaadi annustega, mistõttu võib saagis esineda nende ainete jääke ja nende lagunemisprodukte (metaboliite) suuremates kogustes;

I. arvestades, et glüfosaadi ohutuse osas inimeste tervisele ja keskkonnale valitseb endiselt suur teaduslik ebakindlus; arvestades, et EFSA jõudis 2015. aasta novembris järeldusele, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet jõudis 2017. aasta märtsis järeldusele, et selle klassifitseerimata jätmine oli õigustatud; arvestades, et Maailma Terviseorganisatsiooni vähile spetsialiseerunud amet Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus seevastu klassifitseeris 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeenseks aineks; arvestades, et mitu teist hiljutist eelretsenseeritud teadusuuringut kinnitavad glüfosaadi võimalikku kantserogeenset toimet[11]; arvestades, et ajakiri „Regulatory Toxicology and Pharmacology“ on võtnud ametlikult tagasi 2000. aastal avaldatud teadusartikli „Safety Evaluation and Risk Assessment of the Herbicide Roundup and Its Active Ingredient, Glyphosate, for Humans“ (Herbitsiidi Roundup ja selle toimeaine glüfosaadi ohutuse ja riski hindamine inimeste puhul), mida on kasutatud glüfosaadi ohutuse kaitsmiseks paljudes riskihinnangutes,

---

10 Vt nt Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsed põllukultuurid, umbrohi ja taimemürgid: ülevaade ja mõju, Environmental Management, jaanuar 2016, 57(1), lk 31–48, https://doi.org/10.1007/s00267-015-0589-7 ja Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years“ (Geneetiliselt muudetud põllukultuuride mõju pestitsiidikasutusele USAs – esimesed 16 aastat), Environmental Sciences Europe, 28. september 2012, kd 24(1), https://doi.org/10.1186/2190-4715-24-24.

11 Vt nt https://doi.org/10.1016/j.mrrev.2019.02.001, https://doi.org/10.1093/ije/dyz017, https://doi.org/10.1371/journal.pone.0219610 ja https://doi.org/10.1186/s13045-019-0767-9.

kuna „on tõstatatud küsimusi seoses selle autoritega, uurimistulemuste kehtivusega autorite ja uuringu sponsori panuse väärkajastamise kontekstis ning autorite võimalike huvide konfliktidega“[12];

J. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimede herbitsiidijääkide ja neis leitud metaboliitide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu ei ole seda GMOde loamenetluse osana ette võetud; arvestades, et see põhjustab probleeme, sest asjaomaste geneetiliselt muundatud taimede puhul võib seda, kuidas taim täiendavaid herbitsiide lagundab, ja metaboliitide koostist ning seega ka nende toksilisust mõjutada geneetiline muundamine ise[13];

K. arvestades, et koostise analüüs näitas, et geneetiliselt muundatud sojaoa rasvhapete profiil on võrreldes selle tavapärase vastega oluliselt muutunud, kuna oleiinhappe sisaldus on suurenenud ning sellega kaasneb linoolhappe ja palmitiinhappe sisalduse vähenemine; arvestades, et teaduslikud kaalutlused keskenduvad pikaajalisele toitumisalasele mõjule, mis kaasneb elanikkonna laiema kokkupuutega selle muundatud profiiliga, eelkõige tarbijate puhul, kes tarbivad palju sojaõli; arvestades, et EFSA võttis arvesse toiduga saadava koguse hinnanguid, et hinnata muutuste toiteväärtuslikku tähtsust, kasutades erinevaid tarbimis- ja asendusstsenaariume; arvestades, et nende eelduste põhjal soovitas EFSA ainult turustamisjärgse seire kava, mis keskendub liidu impordi kohta andmete kogumisele, ja ajakohastatud toitumisalase hinnangu tegemist juhul, kui olemasolev teave tarbimisharjumuste kohta erineb sellest, mida kasutati esialgses riskihindamises;

L. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 nõutakse, et geneetiliselt muundatud toit ega sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et need õiguspärased tegurid peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest[14] ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist[15];

M. arvestades, et elurikkusele, mulla seisundile, tolmeldajatele ja

---

12 https://doi.org/10.1006/rtph.1999.1371

13 Glüfosaadi puhul on see on tõepoolest nii, nagu on ka kirjas EFSA põhjendatud arvamuses glüfosaadijääkide kehtivate piirnormide kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 12, EFSA Journal, 2018,16(5):5263, lk 12, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263.

14 ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

15 EÜT L 309, 13.12.1993, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/1993/626/oj.

mittesihtliikidele avalduva võimaliku kahjuliku mõju sõltumatu seire ja süstemaatiline jälgimine ei ole endiselt piisavalt tagatud;

N. arvestades, et teadusliku ebakindluse korral tuleks kohaldada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõtet;

O. arvestades, et liidul kui ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisel on kooskõlas selle artikliga 3 kohustus tagada, et tema jurisdiktsioonis või kontrolli all toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda;

P. arvestades, et geneetiliselt muundatud sojaoa loa pikendamine liidu poolt ei oleks kooskõlas pestitsiidide vähendamist käsitlevate rahvusvaheliste kohustustega[16], võttes arvesse inimeste, loomade ja keskkonna suuremat kokkupuudet glüfosaadiga riikides, kus seda herbitsiiditolerantset geneetiliselt muundatud põllukultuuri kasvatatakse, ning sellega seotud võimalikke tõsiseid tervisemõjusid;

Q. arvestades, et geneetiliselt muundatud sojauba ei ole liidus lubatud kasvatada;

R. arvestades, et komisjoni rakendusotsus (EL) 2026/1419 võimaldaks liitu importimist, mis ei vasta liidu põllumajandustootjate poolt järgitavatele standarditele ja seab nad seetõttu ebasoodsasse konkurentsiolukorda;

S. arvestades, et ELi põllumajanduse tulevikku käsitleva strateegilise dialoogi järeldustes[17] kutsutakse komisjoni üles uuesti hindama oma lähenemisviisi põllumajanduslike toiduainete impordi ja ekspordi turulepääsule, võttes arvesse liidu ja selle kaubanduspartnerite lahknevate standardite probleemi; arvestades, et õiglasemad kaubandussuhted ülemaailmsel tasandil, mis on kooskõlas tervisliku keskkonna eesmärkidega, olid 2023., 2024. ja 2025. aasta meeleavaldustel põllumajandustootjate üks peamisi nõudmisi;

T. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt rõhutanud, et komisjon ei tohiks anda luba GMOdele juhtudel, kui liikmesriigid ei saavuta alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees või apellatsioonikomitees kvalifitseeritud häälteenamust, et tegeleda demokraatia püsiva puudujäägiga;

U. arvestades, et kuigi komisjon tunnistab puudujääke demokraatlikus

---

16 ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul 2022. aasta detsembris lepiti kokku ülemaailmses elurikkuse raamistikus, mis sisaldab üleilmset eesmärki vähendada pestitsiididest tulenevaid ohte 2030. aastaks vähemalt 50 % (vt: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_22_7834).

17 https://commission.europa.eu/topics/agriculture-and-rural-development/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_et

protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;

V. arvestades, et terviseühtsuse lähenemisviisi kohaselt tuleb GMOde pikaajalise kestlikkuse ja ohutuse hindamisel arvesse võtta inimeste, loomade, taimede ja keskkonna tervise vastastikust sõltuvust;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsus (EL) 2026/1419 ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisvolitusi;

2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsus (EL) 2026/1419 on vastuolus liidu õigusega, sest see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002[18] sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;

3. palub komisjonil oma rakendusotsus (EL) 2026/1419 kehtetuks tunnistada;

4. kutsub komisjoni üles mitte andma luba herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride impordiks, kuna sellega kaasneb lisaherbitsiidide kasutamise suurenemine ning seetõttu suuremad riskid elurikkusele, toiduohutusele ja töötajate tervisele;

5. väljendab heameelt selle üle, et komisjon tunnistas oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust[19]; väljendab siiski sügavat pettumust, et komisjon on pärast seda jätkanud GMOde liitu importimiseks lubade andmist, hoolimata Euroopa Parlamendi püsivast vastuseisust ja asjaolust, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;

6. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas

---

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

19 https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

nendega järgitakse kahju mittetekitamise põhimõtet[20];

7. toonitab, et muudatusettepanekutes, mis käsitlevad ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011[21], ja mille Euroopa Parlament võttis vastu 17. detsembril 2020 nõukoguga peetavate läbirääkimiste alusena, märgitakse, et komisjon ei tohi anda GMOdele luba, kui selle toetuseks puudub liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamus; nõuab, et komisjon järgiks seda seisukohta, ning kutsub nõukogu üles jätkama oma tööd ja võtma selle ettepaneku suhtes kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi;

8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

---

20 Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.

21 ELT C 445, 29.10.2021, lk 257.